A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (első tanács)

2016. január 19.*

„Verseny — Kartellek — A gázszigetelt kapcsolóberendezésekre vonatkozó projektek piaca — Az eredeti határozat Törvényszék általi részleges megsemmisítését követően hozott határozat — Bírságok — Indokolási kötelezettség — A megfelelő ügyintézés elve — Védelemhez való jog — Egyenlő bánásmód — Arányosság — Mérlegelési hiba — Kiindulási összeg — A jogsértésben való közreműködés foka — Elrettentési együttható”

A T-409/12. sz. ügyben,

a **Mitsubishi Electric Corp**. (székhelye: Tokió [Japán], képviselik: R. Denton, J. Vyavaharkar, R. Browne, L. Philippou, M. Roald, J. Robinson solicitors és K. Haegeman ügyvéd)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: N. Khan és P. van Nuffel, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

elsődlegesen az [EK] 81. cikk (jelenleg az EUMSZ 101. cikk) és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban 2007. január 24-én hozott C (2006) 6762 végleges határozatot módosító, 2012. június 27-én hozott C (2012) 4381 final bizottsági határozat annyiban történő megsemmisítése iránt benyújtott kérelme tárgyában, amennyiben a Mitsubishi Electric Corp. és a Toshiba Corp. e határozat címzettje volt (COMP/39.966 – „gázszigetelt kapcsolóberendezések” – „bírságok”-ügy), amennyiben az a felperest érinti, másodlagosan pedig ugyanezen határozat 1. cikkének akként történő megváltoztatása iránt benyújtott kérelme tárgyában, hogy a Törvényszék a felperessel szemben kiszabott bírságot törölje, illetve ennek hiányában csökkentse annak összegét,

A TÖRVÉNYSZÉK (első tanács),

tagjai: H. Kanninen elnök, I. Pelikánová (előadó) és E. Buttigieg bírák,

hivatalvezető: S. Spyropoulos tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. április 21-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: angol.

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 A felperes, a Mitsubishi Electric Corp. különböző ágazatokban, különösen pedig a gázszigetelt kapcsolóberendezések (a továbbiakban: GIS) ágazatában tevékenykedő japán társaság. 2002 októbere és 2005 áprilisa között a GIS területén folytatott tevékenységét egy közös vállalkozás, a TM T&D Corp. gyakorolta, amelynek egyenlő részben volt tulajdonosa a Toshiba Corp.-pal, és amely 2005-ben megszűnt.

2 2007. január 24-én az Európai Közösségek Bizottsága elfogadta az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban hozott C (2006) 6762 végleges határozatot (COMP/38.899 – „gázszigetelt kapcsolóberendezések”-ügy) (a továbbiakban: 2007. évi határozat).

3 A 2007. évi határozatban a Bizottság megállapította, hogy 1988. április 15. és 2004. május 11. között a GIS európai gazdasági térségbeli piacán fennállt az EK 81. cikk és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 53. cikkének egységes és folyamatos megsértése, és az említett határozat címzettjeivel – amelyek a GIS európai és japán gyártói voltak – olyan bírságokat szabott ki, amelyek összegét a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatásban (HL C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.; a továbbiakban: bírságkiszabási iránymutatás), valamint a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közleményben (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.) kifejtett módszer alkalmazásával számította ki.

4 A 2007. évi határozat tárgyát képező jogsértés három alapvető elemből állt:

– egy 1988. április 15-én Bécsben aláírt megállapodásból (a továbbiakban: GQ-megállapodás), amelynek tárgya a GIS-projektek világszinten történő elosztása volt olyan szabályok szerint, amelyekben a „becsült történeti piaci részesedéseket” nagyban tükröző kvóták fenntartása érdekében állapodtak meg; a megállapodás, amely az Egyesült Államok, Kanada, Japán és 17 nyugat európai ország kivételével az egész világra alkalmazandó volt, a japán gyártóknak odaítélt „közös japán kvóta” és az európai gyártóknak odaítélt „közös európai kvóta” elosztásán alapult;

– egy párhuzamos megállapodásból (a továbbiakban: közös megállapodás), amelynek értelmében egyrészt a Japánban található GIS-projektek a kartell japán tagjai, míg a kartell európai tagjainak országaiban (a továbbiakban együtt: anyaországok) található GIS-projektek a kartell európai tagjai részére voltak fenntartva, másrészt pedig az egyéb európai országokban található GIS-projektek szintén az európai csoport részére voltak fenntartva, mivel a japán gyártók kötelezettséget vállaltak arra, hogy az Európában található projektekre vonatkozóan nem nyújtanak be ajánlatokat; ugyanakkor e kötelezettségvállalás ellenében az ilyen projekteket be kellett jelenteni a japán csoportnak, és be kellett számítani a GQ-megállapodásban meghatározott „közös európai kvótába” (a továbbiakban: bejelentés és beszámítás);

– egy 1988. április 15-én Bécsben aláírt, „E-Group Operation Agreement for GQ-Agreement” című megállapodásból (a továbbiakban: EQ-megállapodás), amelyet a gyártók európai csoportjának tagjai írtak alá, és amelynek tárgya a GQ megállapodás értelmében az említett csoportnak kiosztott GIS-projektek felosztása volt.

5 A 2007. évi határozat 1. cikkében a Bizottság megállapította, hogy a felperes az 1988. április 15. és 2004. május 11. közötti időszakban vett részt a jogsértésben.

6 A 2007. évi határozat 1. cikkében megállapított jogsértés tekintetében a Bizottság a felperessel szemben a 2007. évi határozat 2. cikkében 118 575 000 euró összegű bírságot szabott ki, amelyből a TM T&D által elkövetett jogsértésnek megfelelő 4 650 000 euró megfizetéséért a Toshibával egyetemlegesen felelős.

7 2007. április 18-án a felperes keresetet nyújtott be a 2007. évi határozat ellen.

8 A 2011. július 12-i Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletben (T-133/07, EBHT, EU:T:2011:345) a Törvényszék egyrészt a felperes keresetét elutasította annyiban, amennyiben az a 2007. évi határozat 1. cikkének megsemmisítésére irányult. Másrészt a 2007. évi határozat 2. cikkének g) és h) pontját megsemmisítette annyiban, amennyiben azok a felperesre vonatkoztak, azzal az indokkal, hogy a Bizottság megsértette az egyenlő bánásmód elvét, amikor a bírság összegének számítása keretében a felperest illetően más referenciaévet választott, mint a jogsértés európai résztvevői esetében.

9 2011. szeptember 22-én a felperes a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) ellen fellebbezést nyújtott be a Bírósághoz.

10 2012. február 15-én a Bizottság tényállást közlő levelet küldött a felperesnek, amelyben az szerepelt, hogy a Bizottság a felperessel szemben bírságot kiszabó új határozatot szándékozik elfogadni (a továbbiakban: tényállást közlő levél). A Bizottság kifejtette azokat a tényeket, amelyek e bírság összegének számítása szempontjából szerinte relevánsak voltak, figyelembe véve a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345).

11 2012. március 16-án a felperes előterjesztette a tényállást közlő levélre vonatkozó észrevételeit.

12 2012. június 8-án találkozóra került sor a felperes képviselői és a Bizottságnak az üggyel foglalkozó munkacsoportja között.

13 A 2012. június 27-i C(2012) 4381 bizottsági határozat – amely a 2007. évi határozatot annyiban módosította, amennyiben annak a felperes és a Toshiba volt a címzettje (COMP/39.966 – „gázszigetelt kapcsolóberendezések” – „bírságok”-ügy) (a továbbiakban: megtámadott határozat) – akként módosította a 2007. évi határozat 2. cikkét, hogy azt kiegészítette az új g) és h) ponttal. A g) pont értelmében a Bizottság 74 817 000 euró összegű bírságot szabott ki a felperessel szemben, amelynek megfizetéséért egyedül volt felelős. A h) pont értelmében a Bizottság a felperessel szemben 4 650 000 euró összegű bírságot szabott ki, amelyet a Toshibával egyetemlegesen kellett megfizetnie.

14 A Törvényszék által a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletben (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) kifogásolt egyenlőtlen bánásmód orvoslása érdekében a Bizottság a megtámadott határozatban a GIS 2003. évi forgalmait vette alapul. Mivel ebben az évben a felperes és a Toshiba GIS-sel kapcsolatos tevékenységeit a TM T&D gyakorolta, a Bizottság a 2003. év vonatkozásában az ő forgalmát vette figyelembe (a megtámadott határozat (59) és (60) preambulumbekezdése).

15 Így először is, a kartell különböző résztvevőinek saját közreműködéseit kifejezésre juttatni hivatott eltérő bánásmód keretében a Bizottság kiszámította a TM T&D-nek a GIS-sel kapcsolatos 2003. évi piaci részesedését (15–20%), és azt a 2007. évi határozat (482)–(488) preambulumbekezdésében kialakított kategorizálás szerinti második kategóriába sorolta be. Következésképpen a Bizottság a TM T&D vonatkozásában 31 000 000 euró hipotetikus kiindulási összeget állapított meg (a megtámadott határozat (61) preambulumbekezdése).

16 Másodszor, annak kifejezésre juttatása érdekében, hogy a TM T&D létrehozatalát megelőző időszakban a felperes és a Toshiba egyenlőtlen mértékben volt képes közreműködni a jogsértésben, a Bizottság a TM T&D-vel szembeni bírság kiindulási összegét olyan arányban osztotta fel a részvényesei között, hogy mennyi GIS-t értékesítettek 2001-ben, vagyis a TM T&D létrehozatalát megelőző utolsó teljes

évben. Következésképpen a Bizottság a felperessel szemben 20 136 801 euró kiindulási összeget, a Toshibával szemben pedig 10 863 199 euró kiindulási összeget állapított meg (a megtámadott határozat (62) és (63) preambulumbekezdése).

17 Harmadszor, a bírság elrettentő hatásának biztosítása érdekében a Bizottság a felperessel szemben a 2005. évi forgalma alapján 1,5-es elrettentési együtthatót alkalmazott (a megtámadott határozat (69)–(71) preambulumbekezdése).

18 Negyedszer, a jogsértésnek a TM T&D létrehozatalát megelőző időtartamának kifejezésre juttatása érdekében a Bizottság a felperessel szembeni kiindulási összeget 140%-kal növelte (a megtámadott határozat (73)–(76) preambulumbekezdése).

19 Ötödször, a jogsértésnek a TM T&D tevékenységi időszakára eső időtartamának kifejezésre juttatása érdekében a Bizottság a felperessel és a Toshibával szemben egyetemlegesen olyan összeget szabott ki, amely a TM T&D-vel szembeni hipotetikus kiindulási összeg 15%-ának felelt meg (a megtámadott határozat (77) preambulumbekezdése).

20 Végül hatodszor, az egyetemlegesen kiszabott bírság összegét a Bizottság megszorozta a felperessel szembeni elrettentési együtthatóval, az e szorzásból eredő azon összeget pedig, amely meghaladta az egyetemleges bírság összegét, a felperessel szemben egyénileg szabta ki (a megtámadott határozat (78) preambulumbekezdése).

Az eljárás és a felek kérelmei

21 A Törvényszék Hivatalához 2012. szeptember 12-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

22 A 2013. január 8-i levélben a felperes lemondott arról, hogy választ nyújtson be.

23 A Törvényszék negyedik tanácsának elnöke 2013. február 21-i végzésével az eljárást a C-489/11. P. sz., Toshiba Corp. kontra Bizottság ügyben hozott ítélet kihirdetéséig felfüggesztette.

24 Mivel módosult a Törvényszék tanácsainak összetétele, az előadó bírót az első tanácsba osztották be, amelynek következésképpen a jelen ügyet kiosztották.

25 A Bíróság a 2013. december 19-i Siemens kontra Bizottság ítéletben (C-239/11 P, C-489/11 P és C-498/11 P, EU:C:2013:866) elutasította a felperes által a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) ellen benyújtott fellebbezést. Így a Törvényszék a jelen ügyben folytatta az eljárást.

26 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (első tanács) 2015. február 3-án úgy határozott, hogy megnyitja az eljárás szóbeli szakaszát, és a Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzatának 64. cikkében meghatározott pervezető intézkedések keretében felhívta a feleket egy irat benyújtására, és írásban kérdéseket intézett hozzájuk. A felek az előírt határidőn belül eleget tettek a Törvényszék felhívásainak.

27 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot annyiban, amennyiben rá vonatkozik;

– másodlagosan, a megtámadott határozat 1. cikkét változtassa meg akként, hogy a vele szemben kiszabott bírságot törölje, illetve ennek hiányában csökkentse annak összegét;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

28 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a keresetet mint részben nyilvánvalóan elfogadhatatlant, részben pedig mint nyilvánvalóan minden jogi alapot nélkülözőt, utasítsa el;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

A megtámadott határozat megsemmisítése iránti elsődleges kérelemről

29 A felperes a keresetlevelében az elsődleges kereseti kérelmének alátámasztása érdekében kilenc jogalapra hivatkozik. Az első jogalap az indokolási kötelezettség, a megfelelő ügyintézés elve, valamint a felperes védelemhez való joga megsértésén alapul. A második jogalap az elrettentési együttható számítását illetően az indokolási kötelezettség, az egyenlő bánásmód elve, valamint az arányosság elve megsértésén alapul. A harmadik jogalap az arányosság elve azáltal történő megsértésén alapul, hogy a Bizottság a felperes bírságának összegét ugyanúgy számította ki, mint az európai gyártók bírságainak összegét. A negyedik jogalap azon alapul, hogy a Bizottság tévedett, amikor a felperes által tanúsított magatartás hatásának meghatározása és a felperes bírsága összegének számítása során nem vett figyelembe műszaki és gazdasági bizonyítékokat. Az ötödik jogalap a jogsértés időtartamának meghatározása során elkövetett hibán alapul. A hatodik jogalap a TM T&D kiindulási összegének a felperes és a Toshiba között felosztandó hányadainak meghatározása során az egyenlő bánásmód elvének és az arányosság elvének megsértésén alapul. A hetedik jogalap a TM T&D kiindulási összegének a felperes és a Toshiba között felosztandó hányadainak meghatározása során az indokolási kötelezettség a felperes védelemhez való joga megsértésén alapul. A nyolcadik jogalap a TM T&D létrehozatalát megelőző időszak vonatkozásában a kiindulási összeg felpereshez történő hozzárendelésének módszerét illetően az egyenlő bánásmód elvének és az arányosság elvének megsértésén alapul. A kilencedik jogalap a TM T&D létrehozatalát megelőző időszak vonatkozásában a kiindulási összeg felpereshez történő hozzárendelésének módszerét illetően az indokolási kötelezettség és a felperes védelemhez való joga megsértésén alapul.

30 A Törvényszék írásbeli kérdésére adott válaszként a felperes akként nyilatkozott, hogy a Siemens kontra Bizottság ítélet (fenti 25. pont, EU:C:2013:866) kihirdetését követően eláll az ötödik jogalapjától. Következésképpen csak az elsőtől a negyedikig, valamint a hatodiktól a kilencedikig terjedő jogalapokat kell megvizsgálni. E tekintetben a Törvényszék úgy ítéli célszerűnek, hogy először a megtámadott határozat elfogadásához vezető eljárással és az e határozat indokolásával kapcsolatos első, hetedik és kilencedik jogalapot, másodszor a felperes kiindulási összegének a TM T&D hipotetikus kiindulási összegére utalással történő meghatározásával kapcsolatos nyolcadik és hatodik jogalapot, harmadszor a felperes jogsértésben való viszonylagos közreműködésével kapcsolatos harmadik és negyedik jogalapot, negyedszer pedig a felperes elrettentési együtthatójának meghatározásával kapcsolatos második jogalapot vizsgálja meg.

Az indokolási kötelezettség, a megfelelő ügyintézés elve és a felperes védelemhez való joga megsértésére alapított első jogalapról

31 Első jogalapjában a felperes azt állítja, hogy a vele szemben kiszabott bírság összegének számítása során a Bizottság megsértette az indokolási kötelezettséget, a megfelelő ügyintézés elvét és a felperes védelemhez való jogát.

32 A felperes szerint ugyanis az [EUMSZ] 101. és az [EUMSZ] 102. [cikkel] kapcsolatos eljárások lefolytatására vonatkozó legjobb gyakorlatokról szóló bizottsági közleményből (HL 2011. C 308., 6. o.) kitűnik, hogy a Bizottságnak az átláthatóság növelése érdekében a kifogásközlésbe – vagy adott esetben a tényállást közlő levélbe – bele kell foglalnia bizonyos, a bírság összegének számítása szempontjából releváns elemeket, így például az eladásokra vonatkozó releváns számadatokat.

33 Márpedig a felperes szerint a jelen ügyben a megtámadott határozat (51)–(85) preambulumbekezdése nem szolgál világos magyarázattal a bírságösszeg számításának módszeréről, vagyis a felperes nem értheti e módszert, mivel a Bizottság sem az okfejtését, sem az általa megtett alapvető lépéseket nem ismertette. Ennélfogva a Bizottság a megfelelő ügyintézés elvét is megsértette.

34 Konkrétabban, a felperes azt állítja, hogy a megtámadott határozat egyrészt a földrajzi piac méretét, másrészt az eltérő bánásmódot, harmadrészt a TM T&D-vel szembeni bírság kiindulási összegének meghatározását és annak megfelelő jellegét, negyedrészt pedig a vele szemben alkalmazandó elrettentési együttható megválasztását és megfelelő jellegét illetően elégtelen indokolást tartalmaz.

35 A felperes ezenkívül előadja, hogy a Bizottság sem a 2007. évi határozat elfogadásához vezető eljárás keretében elküldött, 2006. április 20-i kifogásközlésben (a továbbiakban: 2006. évi kifogásközlés), sem pedig a megtámadott határozat elfogadását megelőző levélváltásokban nem jelezte neki, hogy az elrettentési együtthatót a TM T&D tevékenységi időszakát illetően is alkalmazni szándékozik.

36 A Bizottság vitatja a felperes érveinek megalapozottságát.

37 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a felperes az érvelésében összekeveri a védelemhez való jogának a megtámadott határozat elfogadásához vezető eljárásban történő megsértésére alapított kifogásokat azokkal a kifogásokkal, amelyek ez utóbbi határozat indokolásának állítólagos hibáira vonatkoznak. Mivel azonban ezek különálló kifogások, azokat külön-külön kell megvizsgálni.

– A felperes védelemhez való jogának megsértésével kapcsolatos kifogásokról

38 Az ítélkezési gyakorlat szerint a védelemhez való jog tiszteletben tartása megköveteli, hogy az érintett személynek a közigazgatási eljárásban alkalmat biztosítsanak arra, hogy érdemi észrevételeket terjesszen elő a Bizottság által felhozott tények és körülmények fennállásával és jelentőségével, valamint azon iratokkal kapcsolatban, amelyekre a Bizottság a Szerződés állítólagos megsértését alapítja (2004. január 7-i Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EBHT, EU:C:2004:6, 66. pont).

39 A jelen ügyben elöljáróban meg kell állapítani, hogy mivel a megtámadott határozat kifejezetten a 2007. évi határozatot módosító határozatnak minősül, az elfogadásának eljárása a 2007. évi határozat elfogadásához vezető eljárás meghosszabbításába illeszkedik. E körülmények között annak vizsgálata érdekében, hogy a megtámadott határozat elfogadásához vezető eljárás során tiszteletben tartották e a felperes védelemhez való jogát, figyelembe lehet venni mind a 2007. évi határozatot, mind pedig az elfogadását megelőző előkészítő intézkedéseket, köztük a 2006. évi kifogásközlést, amennyiben azokat a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) nem vonta kétségbe.

40 Először is, a felperes azt állítja, hogy – mint az a fenti 32. pontban már megállapítást nyert – a legjobb gyakorlatokról szóló közlemény megköveteli a Bizottságtól, hogy az érintett vállalkozásokkal közöljön bizonyos, a bírság összegének számítása szempontjából releváns elemeket, így például az eladásokra vonatkozó számadatokat.

41 Anélkül, hogy ebben az összefüggésben meg kellene vizsgálni a Bizottságnak a legjobb gyakorlatokról szóló közlemény kötelező jellegét vitató érveit, meg kell állapítani, hogy a felperesnek a tényállást közlő levélre tett észrevételeiből kitűnik, hogy részletesen előadhatta az álláspontját a vele szemben

kiszabandó bírság összege számításának különböző lépéseit illetően. Közelebbről, ami a releváns eladási adatokat illeti, az említett válasz kifejezetten utal mind a TM T&D, mind pedig felperes és a Toshiba azon eladási adataira, amelyeket a Bizottság a bírságösszeg számítása során fel kívánt használni, ami magában foglalja, hogy a felperesnek módjában állt az említett számítás szempontjából releváns elemeket azonosítani, valamint az ezzel kapcsolatos észrevételeit előterjeszteni.

42 E megállapítást megerősíti a Bizottságnak a 2012. június 8-i találkozóról készített belső jegyzőkönyve, amely utal a felperes és a Bizottság között lezajlott, a felperessel szemben kiszabandó bírság összege számításának különböző lépéseire vonatkozó részletes tárgyalásokra.

43 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a Bizottság megsértette volna a védelemhez való jogát azáltal, hogy nem közölte vele a bírság összegének számítása szempontjából releváns elemeket, különösen pedig az eladásokra vonatkozó számadatokat.

44 Másodszor, mint az a fenti 35. pontban megállapítást nyert, a felperes lényegében azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem figyelmeztette őt arra, hogy a bírság elrettentő hatását akként kívánja biztosítani, hogy vele szemben 2 325 000 euró olyan kiegészítő bírságösszeget szab ki, amely a fenti 20. pont szerinti, a felperessel szemben a TM T&D tevékenységi időszakára alkalmazandó elrettentési együttható alkalmazásából ered (a továbbiakban: kiegészítő összeg).

45 E tekintetben egyrészt a 2006. évi kifogásközlés 9.2. pontjában a Bizottság kijelentette, hogy az említett dokumentum címzettjeivel szemben bírságokat szándékozik kiszabni, az e bírságok összegének meghatározása szempontjából alapvető jelentőségű tényezők között pedig utalt a bírságok elrettentő hatásának biztosítására irányuló szándékra.

46 Másrészt, a 2007. évi határozat (491) preambulumbekezdésében a Bizottság meghatározta a felperesre irányadó elrettentési együtthatót. Ugyanezen határozat (503) preambulumbekezdésében a Bizottság kifejezetten kimondta, hogy a TM T&D tevékenységi időszaka vonatkozásában az ugyanezen együttható alapján kiszámított kiegészítő összeget fog kiszabni a felperessel szemben. E preambulumbekezdések alapján tehát a felperesnek módjában állt megérteni, hogy a Bizottság a TM T&D tevékenységi időszaka vonatkozásában is biztosítani kívánta a bírság elrettentő hatását.

47 Harmadrészt, a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletben (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) semmi nem enged arra következtetni, hogy jogellenes vagy nem megfelelő lenne a Bizottság azon döntése, hogy a felperessel szemben kiszabott bírság elrettentő hatását a TM T&D tevékenységi időszaka vonatkozásában is biztosítani kívánja, mivel ez az ítélet nem érinti ezt a kérdést.

48 Negyedrészt, a felperes által a tényállást közlő levélre tett észrevételekből kitűnik, hogy a 2007. évi határozat (489) és (503) preambulumbekezdése alapján azt feltételezte, hogy a Bizottság a TM T&D tevékenységi időszakát illetően a TM T&D hipotetikus kiindulási összegének legfeljebb 15%-át fogja bírságként kiszabni, „azzal, hogy amennyiben [a felperessel szemben] elrettentési együtthatót állapít[ana] meg, akkor azt alkalmazni fogja”. Így a felperes saját nyilatkozataiból egyértelműen kitűnik, hogy feltételezte, hogy a Bizottság elrettentési együtthatót fog alkalmazni vele szemben a TM T&D tevékenységi időszakára, ennélfogva pedig kiszabja vele szemben a kiegészítő összeget.

49 Ötödrészt, a Bizottságnak a 2012. június 8-i találkozóról szóló belső jegyzőkönyve kifejezetten említi, hogy a Bizottság véleménye szerint nem kellett megváltoztatni a bírságösszeg számításának a 2007. évi határozatban alapul vett azon paramétereit, amelyeket a Törvényszék nem kifogásolt, következésképpen pedig az egyetlen módszertani módosításnak a referenciaévet kellett érintenie. Márpedig, mint az a fenti 46. és 47. pontban megállapítást nyert, a Bizottság a 2007. évi határozatban az elrettentési együtthatót anélkül alkalmazta a TM T&D tevékenységi időszakára, hogy a bírságösszeg számításának ezen elemét a Törvényszék utóbb kifogásolta volna.

50 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság által a 2012. június 12-i találkozó során kifejtett álláspont megerősítette azokat az egyéb releváns adatokat, amelyekből kitűnik, hogy a Bizottságnak szándékában állt az elrettentési együtthatót a TM T&D tevékenységi időszakára alkalmazni, következésképpen pedig a kiegészítő összeget a felperessel szemben kiszabni.

51 Az eddigiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a felperes a 2006. évi kifogásközléstől kezdve tudatában volt annak, hogy a Bizottság biztosítani szándékozik a kiszabott bírság elrettentő hatását. A felperesnek legalább a 2007. évi határozattól kezdve módjában állt megérteni, hogy ez a szándék magában foglalja, hogy a Bizottság a TM T&D tevékenységi időszaka vonatkozásában kiegészítő összeget szab ki. E szándékot a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) nem vonta kétségbe, továbbá megerősítést nyert mind a tényállást közlő levélben – mint azt a felperes által e levélre tett észrevételek is tanúsítják –, mind pedig a 2012. június 12-i találkozó során.

52 E körülmények között a felperes érvei nem teszik lehetővé annak bizonyítását, hogy megsértették volna a védelemhez való jogát a Bizottság azon szándékával összefüggésben, hogy vele szemben kiszabja a kiegészítő összeget.

– A megtámadott határozat indokolásával kapcsolatos kifogásokról

53 Az ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 296. cikk által megkövetelt indokolásból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie a jogi aktust meghozó intézmény érvelésének oly módon, hogy az érdekeltek jogaik védelme érdekében megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, az uniós bíróság pedig gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét (lásd analógia útján: 2003. szeptember 18-i Volkswagen kontra Bizottság ítélet, C-338/00 P, EBHT, EU:C:2003:473, 124. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Bár az EUMSZ 296. cikk értelmében a Bizottság köteles megemlíteni azokat a ténybeli és jogi elemeket, amelyektől a határozat indokolása függ, és azokat a jogi megfontolásokat, amelyek a határozat meghozatalához vezették, e rendelkezés nem követeli meg, hogy minden olyan ténybeli és jogi kérdést megvitasson, amellyel a közigazgatási eljárás során foglalkoztak (lásd analógia útján: a fent hivatkozott Volkswagen kontra Bizottság ítélet, EU:C:2003:473, 127. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az indokolás követelményét az ügy körülményeire, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek magyarázathoz jutás iránti érdekére figyelemmel kell értékelni (lásd: EBHT, 1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A fenti ítélkezési gyakorlat analógia útján alkalmazandó az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás 53. cikke (1) bekezdésének megsértését megállapító bizottsági határozatokra.

54 Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat kifejezetten kimondja, hogy a felperessel és a Toshibával szemben kiszabott bírságokat illetően a 2007. évi határozatot módosító határozatnak minősül. E körülmények között a jelen jogalap vizsgálata során figyelembe lehet venni a 2007. évi határozat indokolását, amennyiben azt a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) nem érintette, továbbá amennyiben annak a megtámadott határozat szövege nem mond ellent.

55 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a felperesnek a fenti 32. pontban ismertetett bevezető érve, amely szerint a bírságösszeg számításának módszere nincs világosan megmagyarázva, vagyis ő nem értheti azt, túl általános ahhoz, hogy meg lehessen vizsgálni, következésképpen pedig a jelen kereset elfogadhatóságát illetően alkalmazandó 1991. május 2-i eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontja értelmében elfogadhatatlan (lásd: 2010. szeptember 7-i Norilsk Nickel Harjavalta és Umicore kontra Bizottság végzés, T-532/08, EBHT, EU:T:2010:353, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 Mindenesetre a bírságösszeg számítását illetően a megtámadott határozatban kifejtett indokolás átfogó vizsgálata alapján nem állapítható meg, hogy ez az indokolás elégtelen vagy következetlen lenne, mivel a Bizottság kifejtette a figyelembe vette a különböző tényezőket és a különböző köztes számítási műveleteket.

57 Először, a konkrétabb érveket illetően a felperes azt állítja, hogy a megtámadott határozat (55) preambulumbekezdésében szereplő azon utalás ellenére, amely szerint a Bizottság a jogsértés súlyának értékelése érdekében figyelembe vette a releváns földrajzi piac méretét, ugyanezen határozatnak a jogsértés súlyával kapcsolatos pontja nem szolgál magyarázattal arra, hogy a földrajzi piac méretét hogyan határozták meg, sem pedig arra, hogy a jogsértés súlyának értékelése érdekében azt mely szakaszban vették figyelembe. E tekintetben a felperes szerint nem kielégítő önmagában az az utalás, amely szerint a jogellenes tevékenységek az egész EGT-t lefedték.

58 E tekintetben meg kell állapítani, hogy – mint azt a Bizottság állítja – a megtámadott határozat (56) preambulumbekezdésének bevezető mondatából kitűnik, hogy a jogsértés súlyával kapcsolatos megállapításokat a Bizottság a 2007. évi határozatban „megállapított tényekre tekintettel” tette. Márpedig ez utóbbi határozat (478) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a releváns földrajzi piac az EGT piaca, továbbá hogy 2003-ban e piac mérete – amelyet az érintett vállalkozások által közölt adatok alapján határoztak meg – hozzávetőleg 320 millió euró volt, e megállapításokat pedig a Mitsubishi kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) nem vonta kétségbe. Ezenkívül a 2007. évi határozat (483) preambulumbekezdéséből világosan kitűnik, hogy a Bizottság a különböző vállalkozásokkal szemben alkalmazandó kiindulási összegek meghatározása során figyelembe vette a releváns földrajzi piac méretét.

59 Másodszor, a felperes azt állítja, hogy az eltérő bánásmódra nincs semmilyen világos és pontos magyarázat, mivel a megtámadott határozat nem fejti ki, hogy a Bizottság a 2007. évi határozatban szereplő csoportok meghatározásához hogyan használta fel a világszintű eladási adatokat. Ezenkívül a megtámadott határozat (61) preambulumbekezdése utal a 2007. évi határozat (484) preambulumbekezdésére, amely az EGT-beli piac értékének relevanciájára hivatkozik. A felperes szerint ebben az utalásban nincsenek adatok a releváns földrajzi piac méretére, amit a fenti 57. pont szerint is kifogásolt.

60 E tekintetben egyrészt a megtámadott határozatnak a 2007. évi határozat (483)–(488) preambulumbekezdésével együtt értelmezett (57)–(61) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság a különböző érintett vállalkozások – köztük a TM T&D – 2003. évi világszintű eladásai adatait használta azon világszintű piaci részesedéseik kiszámításához, amelyek alapján e vállalkozásokat eltérő kiindulási összegekkel csoportokba sorolta. Az ilyen indokolás a fenti 53. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel elegendő.

61 Másrészt, mivel a fenti 58. pontban megállapítást nyert, hogy a Bizottság a jogilag megkövetelt módon megindokolta a releváns földrajzi piac terjedelmét és méretét, a megtámadott határozat (61) preambulumbekezdésével és a 2007. évi határozat (484) preambulumbekezdésével kapcsolatos érv téves előfeltevésen alapul, vagyis annak nem lehet helyt adni.

62 Harmadszor, a felperes szerint sem a 2007. évi határozat, sem pedig a megtámadott határozat nem tartalmaz magyarázatokat arra, hogy a TM T&D kiindulási összegének meghatározása milyen módon történt, továbbá hogy az milyen okok alapján lenne megfelelő. Ezért, mivel a Bizottság nem szolgált semmilyen adattal a pontos összeg megválasztását illetően, a felperes szerint ez az összeg önkényesnek tűnik. A felperes ezenkívül ismételten előadja, hogy a 2007. évi határozat (484) preambulumbekezdésében szereplő, az EGT-beli piac értékével kapcsolatos utalás a fenti 57. pontban kifejtett indokok alapján megalapozatlan.

63 E tekintetben a megtámadott határozat (57)–(61) preambulumbekezdésében a Bizottság megállapította, hogy mivel az érintett jogsértés nagyon súlyos, eltérő bánásmódot kellett alkalmazni annak érdekében, hogy kifejezésre juttassa a különböző vállalkozások eltérő képességét arra, hogy a verseny vonatkozásában jelentős kárt okozzanak. Mint az a fenti 61. pontban megállapítást nyert, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy ezen eltérő bánásmódot olyan formában kell megvalósítania, hogy a kiindulási összegeket kategóriákba sorolja a GIS-ek 2003. évre vonatkozó világszintű forgalma szerint. A Bizottság a 2007. évi határozat (484)–(488) preambulumbekezdésében kialakított kategorizálásra utalva a megtámadott határozat (61) preambulumbekezdésében megállapította, hogy a TM T&D a világszintű GIS-forgalma alapján a második kategóriába került, ami azt eredményezte, hogy a hipotetikus kiindulási összege 31 000 000 euró lett.

64 A 2007. évi határozat (483) preambulumbekezdése ezenkívül kimondja, hogy a Bizottság a kategóriákat úgy alakította ki, hogy az ugyanazon kategórián belüli vállalkozások GIS-piaci részesedései közötti különbségek a különböző kategóriákba sorolt vállalkozások piaci részesedései közötti különbségekhez képest kevésbé legyenek jelentősek.

65 Ebben az összefüggésben egyébként a bírságkiszabási iránymutatás 1) A. pontjából az következik, hogy a nagyon súlyos jogsértéseket illetően a megállapítható kiindulási összeg meghaladta a 20 000 000 eurót.

66 Márpedig ezek az adatok lehetővé tehetik a felperesnek azon mérlegelési elemek megértését, amelyek lehetővé tették a Bizottságnak a felperes által elkövetett jogsértés súlyának felmérését, ami magában foglalja, hogy a Bizottság tiszteletben tartotta az őt terhelő indokolási kötelezettséget, különösen pedig, hogy nem volt köteles a megtámadott határozatban részletesebb ismertetést vagy a TM T&D kiindulási összegének pontos meghatározására vonatkozó számszerű adatokat szerepeltetni (lásd ebben az értelemben: 2004. április 29-i Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet, T-236/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 és T-252/01, EBHT, EU:T:2004:118, 252. pont).

67 Ezenkívül, még ha a Bizottság a megtámadott határozatban nem is fejti ki, hogy a második kategóriába sorolt vállalkozások, köztük a TM T&D esetében milyen okból döntött épp a 31 000 000 euró összeg mellett, e döntés nem minősíthető önkényesnek, és nem lépi túl az e területen a Bizottságot megillető mérlegelési jogkör korlátait (lásd analógia útján: Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 66. pont, EU:T:2004:118, 224. pont), mivel azt keretek közé szorítják a fenti 63–65. pontban felidézett tényezők.

68 Az EGT-beli piac értékére vonatkozó, a 2007. évi határozat (484) preambulumbekezdésében szereplő hivatkozással kapcsolatos érvet illetően elegendő utalni a fenti 58. és 61. pontra.

69 Negyedszer, a felperes azt állítja, hogy a Bizottság nem indokolta meg sem az elrettentési együtthatójának megválasztását, sem pedig azokat az okokat, amelyek alapján helyénvaló lett volna, hogy az említett együtthatót még a TM T&D tevékenységi időszakára is alkalmazza a felperessel szemben, ami azzal a következménnyel járt, hogy kiszabta vele szemben a kiegészítő összeget.

70 E tekintetben egyrészt a 2011. március 3-i Siemens kontra Bizottság ítélet (T-110/07, EBHT, EU:T:2011:68) 310–317. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság a 2007. évi határozat (491) preambulumbekezdésében a jogilag megkövetelt módon kifejtette az annak érdekében figyelembe vett elemeket, hogy a bírságok kiindulási összegeit az elrettentés céljából növelje. Mivel e megállapítás irányadó a felperessel szemben a megtámadott határozatban kiszabott elrettentési együtthatóra, meg kell állapítani, hogy a felperesnek módjában állt a bírságának kiindulási összegét illetően e növelés indokát megismerni és a jogait érvényesíteni, továbbá hogy a Törvényszéknek módjában áll a felülvizsgálatát gyakorolni.

71 Másrészt meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem volt köteles külön megindokolni azt a döntését, hogy a felperessel szemben a TM T&D tevékenységi időszaka vonatkozásában az elrettentési együtthatót alkalmazza. Mivel ugyanis a Bizottság a TM T&D tevékenységeiért való felelősséget a

felperesnek tudta be, a Bizottság által a megtámadott határozatnak a 2007. évi határozat (491) preambulumbekezdésével együtt értelmezett (69)–(71) preambulumbekezdésében kifejezésre juttatott azon szándék, hogy biztosítsa a felperessel szemben kiszabott bírság elrettentő jellegét, magában foglalta, hogy az elrettentési együtthatót ugyanezen időszak tekintetében is alkalmazza, következésképpen pedig kiszabja a kiegészítő összeget.

72 Az eddigiekre tekintettel el kell utasítani az első jogalap keretében előterjesztett, az indokolási kötelezettség megsértésére alapított kifogásokat, valamint az ugyanezen jogalap keretében előterjesztett, a megfelelő ügyintézés elvének megsértésére alapított azon kifogást, amelyet nem támasztanak alá önálló érvek.

73 Következésképpen az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A TM T&D kiindulási összegének a felperes és a Toshiba között felosztandó arányainak meghatározását illetően az indokolási kötelezettség és a felperes védelemhez való jogának megsértésére alapított hetedik jogalapról

74 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság megsértette az indokolási kötelezettséget, amennyiben nem jelölte meg azokat az indokokat, amelyek alapján a TM T&D kiindulási összegét aszerint kellett felosztani közte és a Toshiba között, hogy 2001-ben egyenként milyen arányban teljesítettek GIS-eladásokat. Jóllehet ugyanis a megtámadott határozat kijelenti, hogy a TM T&D kiindulási összegét nem a két részvényesének részesedései szerint kell felosztani, nem magyarázza meg, hogy miért lenne szükséges e részvényesek 2001-ben vagy ezt megelőző időpontban fennálló helyzetét kifejezésre juttatni, miközben e megközelítés nem felel meg a 2007. évi határozat és a megtámadott határozat általános módszerének, továbbá nem alkalmazták a Schneider Electric SA (a továbbiakban: Schneider) esetében sem a VAS-ban – a VA Tech-kel közös vállalkozásban – fennálló részesedését illetően. Másfelől a felperes védelemhez való jogának megsértését eredményezi az, hogy a Bizottság nem ad magyarázatot a felperes és a Schneider közötti eltérő bánásmódra.

75 A Bizottság vitatja a felperes érveinek megalapozottságát.

76 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (52) és (57) preambulumbekezdése emlékeztet arra, hogy a Bizottságnak a bírságösszeg meghatározása során figyelembe kell vennie a jogsértés súlyát, nagyon súlyos jogsértés esetén pedig eltérő bánásmódot alkalmazhat annak alapján, hogy a különböző vállalkozások milyen gazdasági képességgel rendelkeznek arra, hogy a versenynek komoly sérelmet okozzanak.

77 Másodszor, a 2007. évi határozatban megállapítást nyert, a megtámadott határozat (1)–(3) preambulumbekezdése pedig felidézte, hogy jóllehet a felperes és a Toshiba által a GIS-ek területén gyakorolt tevékenységeket 2002-ben átruházták a TM T&D-re, a felperes és a Toshiba a jogsértési időszak nagy részében egyénileg részt vettek a jogsértésben.

78 Harmadszor, a megtámadott határozat (62) és (67) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy e körülmények között az, hogy a Bizottság a TM T&D két részvényesének a TM T&D létrehozatalakor fennálló egyenlőtlen versenyhelyzetét vette figyelembe, jobban lehetővé tette a komoly versenysérelem okozására való képességeik értékelését, mint az, ha a TM T&D tőkéjében fennálló részesedésüket vette volna figyelembe.

79 Negyedszer, a megtámadott határozat (67) preambulumbekezdése szerint ez annál inkább így volt, hogy 2001-ben a felperes és a Toshiba GIS-eladásainak aránya jelentősen eltért a TM T&D tőkéjében fennálló részesedéseik arányától, ami magában foglalja, hogy ez utóbbi arány nem tükrözte megbízhatóan a valós piaci helyzetet.

80 Ötödször, a Törvényszék kérdésére adott válaszként a felperes pontosította, hogy a megtámadott határozat elfogadásához vezető eljárás során, különösen pedig a tényállást közlő levélre tett észrevételeiben nem hivatkozott arra, hogy az említett levélben kilátásba helyezett módszer eltért volna a Schneidert illetően a 2007. évi határozatban követett módszertől. E körülmények között a Bizottság e kérdésben nem volt köteles olyan különleges indokolással szolgálni, amely túlmutatna a megtámadott határozat (67) preambulumbekezdésében szereplő és a fenti 79. pontban összefoglalt magyarázaton.

81 Végeredményben mindazonáltal azt a konkrét okot, amelynek alapján a Schneider helyzete különbözött a felperes helyzetétől, vagyis azt, hogy a Schneidernek 2001-re és 2003-ra nem volt releváns forgalma, kifejtette a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletnek (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) a Bizottság azon szándékával kapcsolatos szövegrésze, hogy kifejezésre juttassa a felperes és a Toshiba egyenlőtlen képességét a jogsértésben való közreműködésre, amely szövegrészre utal a megtámadott határozat (62) és (67) preambulumbekezdése.

82 Így a megtámadott határozatnak a szükséges mértékben a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélettel (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) együtt értelmezett indokolásából világosan kitűnik mindenekelőtt az, hogy a Bizottság azon döntését, hogy a TM T&D kiindulási összegét aszerint ossza fel a felperes és a Toshiba között, hogy 2001-ben egyenként milyen arányban teljesítettek GIS-eladásokat, az a szándék indokolta, hogy tükrözze a súlyos versenysérelem okozására való képességüket; továbbá, hogy a felperes és a Toshiba esete abban különbözött a Schneideren kívüli egyéb európai vállalkozások esetétől, hogy a jogsértési időszak nagy részében egyénileg vettek részt a jogsértésben, 2012-ben viszont a tevékenységeiket átruházták a TM T&D-re, végül pedig, hogy a Schneider helyzete abban különbözött a felperes és a Toshiba helyzetétől, hogy a Schneider 2001-es és 2003-as releváns forgalmai nem álltak rendelkezésre. E körülmények között meg kell állapítani, hogy e kérdésben a megtámadott határozat indokolása megfelel a fenti 53. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatban meghatározott követelményeknek.

83 Másfelől, mivel a felperes szükségképpen tudott a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletben (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) tett megállapításokról, nem hivatkozhat arra, hogy a Bizottság megsértette volna a védelemhez való jogát azáltal, hogy nem szolgált neki pontosításokkal a megtámadott határozat elfogadását megelőzően a közte és a Schneider között fennálló eltérő bánásmódról. Ez annál is inkább így van, hogy – mint az a fenti 80. pontban megállapítást nyert – a felperes nem hivatkozott arra, hogy a vele szemben alkalmazni tervezett módszer eltért a Schneiderrel szemben alkalmazott módszertől.

84 Következésképpen a hetedik jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A TM T&D létrehozatalát megelőző időszak vonatkozásában a kiindulási összeg felpereshez történő hozzárendelésének módszerét illetően az indokolási kötelezettség és a felperes védelemhez való jogának megsértésére alapított kilencedik jogalapról

85 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság elmulasztotta a jogilag megkövetelt módon megindokolni azt a döntését, hogy a TM T&D létrehozatalát megelőző időszaknak megfelelő bírságösszeg kiszámítása során TM T&D kiindulási összegét ossza fel a két részvényese között, ahelyett, hogy a 2003. évi forgalmát osztotta volna fel. A felperes szerint e jogsértés a védelemhez való joga megsértésének is minősül.

86 Először is, a felperes előadja, hogy a megtámadott határozat (66) preambulumbekezdésében kifejtett azon érv, amely szerint a jogsértés többi résztvevőjével való összehasonlítás eleme elveszne, ha a TM T&D forgalmát a 2001. évben teljesített GIS-eladásaik alapján osztanák fel a két részvényese között, mivel az ilyen megközelítés azt eredményezné, hogy a 2001. évi virtuális forgalmukat kellene összehasonlítani a többi gyártó 2003. évi valós forgalmával, mindenekelőtt azt hangsúlyozza, hogy a

Bizottságnak a TM T&D forgalmát aszerint kellett volna felosztania a részvényesei között, hogy azok a TM T&D-ben milyen részesedéssel rendelkeznek. A különböző gyártók 2003-ban fennálló helyzeteinek összehasonlítása keretében ugyanis nem lenne semmi értelme 2001-ig visszamenni.

87 Hasonlóképp, a felperes szerint a Bizottság tévesen állítja, hogy a TM T&D 2003. évi forgalmainak felosztása virtuális forgalmakat eredményezne. A felpereshez rendelt forgalomrész ugyanis mindig a TM T&D 2003. évi forgalomrészét képviselné, amely teljesen idegen a felperes 2001. évi forgalmától.

88 Így a Bizottság által a megtámadott határozat (66) preambulumbekezdésében kifejtett érv a felperes szerint „téves és logikátlan”, mivel a Bizottság nem ad semmilyen észszerű magyarázatot arra, hogy a TM T&D forgalmát miért nem lehet felosztani a részvényesei között.

89 Másodszor, míg a megtámadott határozat (59) preambulumbekezdése a felperes és a Toshiba eladásainak értékére hivatkozik, addig a (60) preambulumbekezdése a TM T&D-hez rendel kiindulási összeget, amelyet a részvényesei között kell felosztani. Így a felperes szerint a Bizottság által alkalmazott módszer a kinyilvánított célhoz képest következetlen, és azt érdemben semmi nem indokolja. Ennélfogva a Bizottság megsértette az indokolási kötelezettségét és a felperes védelemhez való jogát, ami a felperes szerint azzal jár, hogy a vele szemben kiszabott bírságot törölni vagy csökkenteni kell.

90 A Bizottság vitatja a felperes érveinek megalapozottságát, különösen azt állítva, hogy a jelen jogalap nem az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozik, mivel a felperes annak előadására szorítkozik, hogy nem ért egyet a megtámadott határozatban kifejtett indokokkal.

91 E tekintetben ténylegesen meg kell állapítani, hogy a felperesnek a fenti 86–88. pontban ismertetett első kifogása sem a megtámadott határozat indokolását, sem pedig az említett határozat elfogadásához vezető eljárásban a felperes védelemhez való jogának tiszteletben tartását nem érinti, hanem a Bizottság által kifejtett érvelés megalapozottságára vonatkozik. Következésképpen az első kifogás a jelen jogalap keretében hatástalan, az azt alátámasztó érveket pedig a Törvényszék az alábbiakban, a hatodik és a nyolcadik jogalap keretében vizsgálja meg.

92 Ami a második kifogást illeti, a fenti 89. pontban ismertetett érvelés a megtámadott határozat indokolásának állítólagos következetlenségére vonatkozik, nem pedig arra a kérdésre, hogy tiszteletben tartották-e a felperes védelemhez való jogát. Következésképpen a második kifogást hatástalanként el kell utasítani, amennyiben az az említett jogok megsértésére vonatkozik.

93 Az indokolás állítólagos következetlenségét illetően a megtámadott határozat (59) preambulumbekezdése a következőket állapítja meg:

„A differenciált bánásmód szempontjából a Bizottság a [felperes] és a Toshiba eladásai értékének meghatározása érdekében a 2003. évet használta referenciaévként. E megközelítés összhangban áll a Törvényszék által [a 2011. július 12-i Toshiba kontra Bizottság ítéletben (T-113/07, EBHT, EU:T:2011:343), valamint a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletben (fenti 8. pont, EU:T:2011:345)] tett megállapításokkal.”

94 A megtámadott határozat (60) preambulumbekezdése szerint:

„Mivel 2003-ban – mint az a [2007. évi határozatban] megállapítást nyert – [a felperes] és a Toshiba a közös vállalkozásuk, a TM T&D útján vett részt a kartellben, a Bizottság a TM T&D által a GIS-ek [területén] 2003-ban elért világszintű forgalmat használta fel azon kiindulási összeg megállapításához, amelyet [a felperessel] és a Toshibával szemben a 2002. október 1-je és 2004. május 11. közötti időszak vonatkozásában kiszabandó bírság kiszámításához alapul vett [...] Ugyanakkor a Bizottság [e] hipotetikus kiindulási összeget nem külön bírságként szabta ki, hanem csupán a következőkre használja

azt: i) a 2002. október 1-je és a 2004. május 11. közötti időszak vonatkozásában alkalmazott növelés számítási alapjaként, valamint ii) a kartellben való egyéni részvételük időszaka vonatkozásában a Toshiba és [a felperes] egyéni kiindulási összegei meghatározásának alapjaként [...]”

95 Márpedig e két szövegrész nem következetlen, és különösen nem tanúsítja azt, hogy a Bizottság első lépésben úgy döntött volna, hogy meghatározza a felperes és a Toshiba egyéni eladásainak értékét, azért, hogy második lépésben elvesse ezt a módszert, helyette pedig a TM T&D kiindulási összegének a részvényesei közötti felosztását részesítse előnyben.

96 A megtámadott határozat (59) és (60) preambulumbekezdéséből ugyanis inkább az tűnik ki, hogy a felperes esetében a 2007. évi határozatban követett azon általános szabályt, amelyhez a Törvényszék a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletben (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) ragaszkodott, vagyis azt, hogy az eladások értékének meghatározása során a 2003. évet vegyék figyelembe referenciaévként, különleges módszerek szerint kell alkalmazni, mivel az említett év során a felperes maga nem teljesített GIS-eladásokat, figyelembe véve, hogy az ezen ágazatban gyakorolt tevékenységeit átruházta a TM T&D-re. Az ilyen indokolás következetes, és megfelel a fenti 53. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatban meghatározott követelményeknek.

97 E körülmények között a második kifogást mint megalapozatlant el kell utasítani annyiban, amennyiben az az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozik.

98 Az eddigiekre tekintettel a kilencedik jogalapot részben mint hatástalant, részben pedig mint megalapozatlant el kell utasítani.

A TM T&D létrehozatalát megelőző időszak vonatkozásában a kiindulási összeg felpereshez történő hozzárendelésének módszerét illetően az egyenlő bánásmód elvének és az arányosság elvének megsértésére alapított nyolcadik jogalapról

99 A nyolcadik jogalapban a felperes azt állítja, hogy a TM T&D létrehozatalát megelőző időszak vonatkozásában a kiindulási összeg felpereshez történő hozzárendelésének módszerét illetően megsértették az egyenlő bánásmód elvét és az arányosság elvét.

100 A felperes e tekintetben azt állítja, hogy a TM T&D vonatkozásában egy hipotetikus kiindulási összeg meghatározása és annak a felperes, valamint a Toshiba közötti felosztása helyett a Bizottságnak először is fel kellett volna osztania kettejük között a TM T&D 2003. évi forgalmát, majd a TM T&D forgalmában fennálló részesedéseik alapján ki kellett volna számítania a 2003. évi világszintű piaci részesedéseiket, végül pedig be kellett volna sorolnia azokat a kiindulási összegek azon megfelelő csoportjába, amelyet a 2007. évi határozatban a világszintű piaci részesedések alapján határozott meg. A felperes azt állítja, hogy ezáltal ő ugyanolyan bánásmódban részesült volna, mint az európai gyártók.

101 A felperes az álláspontját három érvcsoporttal támasztja alá.

102 Először is a megtámadott határozat bizonyos szövegrészeire hivatkozik, amelyekből szerinte kitűnik, hogy a bírságok összegét a 2003. évi GIS-eladások alapján kellett volna meghatározni.

103 Másodszor, a felperes több olyan érvet hoz fel, amelyek lényegében arra vonatkoznak, hogy állítólag következetlenség áll fenn a között, hogy a Bizottság a TM T&D vonatkozásában határozott meg kiindulási összeget, és a között, hogy a bírságokat magával a felperessel szemben szabta ki.

104 Harmadszor, a felperes a Bizottság által a megtámadott határozat (66) preambulumbekezdésében tett azon megállapítást kifogásolja, amely szerint a felperes által javasolt módszernek az lett volna a következménye, hogy a 2001. évi virtuális forgalmát veszik alapul.

105 A Bizottság vitatja a felperes érveinek megalapozottságát.

106 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság mérlegelési mozgástérrel rendelkezik a bírságok összegének megállapítása során annak érdekében, hogy a vállalkozások magatartását a versenyszabályok tiszteletben tartásának irányába terelje (lásd: Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 66. pont, EU:T:2004:118, 216. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

107 A bírság összegét a Bizottság a jogsértés súlya, valamint – ha ennek helye van – időtartama alapján állapítja meg. A jogsértés súlyát olyan szempontok alapján kell megállapítani, mint az ügy sajátos körülményei, háttere és a bírságok elrettentő hatása. Figyelembe kell venni olyan objektív körülményeket, mint a versenyellenes magatartások tartalma és időtartama, azok száma és intenzitása, az érintett piac terjedelme, valamint a gazdasági rend károsodása. Az elemzésnek figyelembe kell vennie a felelős vállalkozások viszonylagos jelentőségét és piaci részesedését, valamint az esetleges visszaesést is (Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 38. pont, EU:C:2004:6, 89–91. pont).

108 Azonban, amikor a Bizottság a versenyjog alapján bírságok kiszabásáról határoz, minden esetben köteles tiszteletben tartani a jog általános elveit, köztük az egyenlő bánásmód elvét az uniós bíróságok általi értelmezésnek megfelelően (2006. szeptember 27-i Archer Daniels Midland kontra Bizottság ítélet, T-59/02, EBHT, EU:T:2006:272, 315. pont). Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmód elve, illetőleg a hátrányos megkülönböztetés tilalma megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és a különböző helyzeteket ne kezeljék azonos módon, hacsak ez a bánásmód objektíve nem igazolt (lásd: 1998. május 14-i BPB de Eendracht kontra Bizottság ítélet, T-311/94, EBHT, EU:T:1998:93, 309. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

109 A jelen ügyben elöljáróban meg kell állapítani, hogy a felperes nem vitatja, hogy a referenciaév során, vagyis 2003-ban ő maga nem teljesített GIS-eladásokat, mivel az ezen ágazatban gyakorolt tevékenységeit 2002-ben átruházta a TM T&D-re.

110 E körülmény magában foglalja, hogy a felperes bírságát nem lehet pontosan ugyanúgy kiszámítani, mint a 2007. évi határozat európai címzettjeinek bírságát, e ponton tehát a helyzete nem volt összehasonlítható az utóbbiak helyzetével.

111 E körülmények között a Bizottság helyesen döntött úgy, hogy a TM T&D vonatkozásában hipotetikus kiindulási összeget határoz meg, és azt felosztja a részvényesei között, ahelyett, hogy a TM T&D világszintű GIS-eladásait osztotta volna fel a részvényesei között, és az említett eladásokban fennálló részesedéseik alapján határozta volna meg az egyéni kiindulási összegeiket.

112 Mint az ugyanis a megtámadott határozat (2) preambulumbekezdéséből, valamint a 2007. évi határozat (61) preambulumbekezdéséből kitűnik, a TM T&D olyan közös vállalkozás volt, amely teljes felelősséggel tartozott a GIS gyártásáért és értékesítéséért. Így a TM T&D a részvényeseitől elkülönült jogalanynak minősült, még ha a részvényesei közösen is irányították azt.

113 E körülmény egyébként kitűnik a 2007. évi határozatnak a TM T&D részvényesei meghatározásáról szóló 7.2.7. pontjából. Az említett határozat (407) és (435) preambulumbekezdésében ugyanis a Bizottság a felperest és a Toshibát kifejezetten részvényesi minőségükben tette felelőssé „a TM T&D által 2002. október 1-je és 2004. május 11. között elkövetett jogsértésért”.

114 A felperes érvei nem alkalmasak arra, hogy megkérdőjelezzék e következtetést.

115 A fenti 102. pontban hivatkozott első érvcsoportjában ugyanis a felperes azt állítja, hogy a megtámadott határozat (59)–(62) és (66) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a bírságok összegének meghatározását a felperes és a Toshiba által 2003-ban teljesített egyedi GIS-eladások értékére kellett volna alapítani.

116 Márpedig, mint az a fenti 96. pontban már megállapítást nyert, a megtámadott határozat (59) és (60) preambulumbekezdéséből lényegében az tűnik ki, hogy a felperes esetében a 2007. évi határozatban követett azon általános szabályt, amelyhez a Törvényszék a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletben (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) ragaszkodott, vagyis azt, hogy az eladások értékének meghatározása során a 2003. évet vegyék figyelembe referenciaévként, különleges módszerek szerint kell alkalmazni, mivel az említett év során a felperes maga nem teljesített GIS-eladásokat, figyelembe véve, hogy az ezen ágazatban gyakorolt tevékenységeit átruházta a TM T&D-re.

117 Ezt az értelmezést megerősíti mind a megtámadott határozat (62) és (66) preambulumbekezdése, mind pedig a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345), amelyben a Törvényszék kifejezetten akként hivatkozott a Bizottság által a megtámadott határozatban követett módszerre, hogy az megfelelő példát képez.

118 A fenti 103. pontban hivatkozott második érvcsoportot illetően a felperes azt állítja, hogy mivel a kiindulási összege meghatározásának az a célja, hogy vele szemben egyéni bírságot szabjanak ki, a Bizottság nem hivatkozhat arra, hogy a 2003-ban a felperes a TM T&D közvetítésével részt vett a jogsértésben. Ami ugyanis a TM T&D létrehozatalát megelőző időszaknak megfelelő bírságot illeti, amely a felperessel szemben egyénileg kiszabott bírság, az alkalmazandó kiindulási összeget a jogsértés többi résztvevője esetében alkalmazott módszerrel megegyező módszer szerint, vagyis a 2003. évi forgalom alapján kellett volna kiszámítani. A TM T&D kiindulási összege olyan különálló összeg, amely a TM T&D tevékenységi időszakára alkalmazandó.

119 E tekintetben a fenti 109. és 110. pontban már megállapítást nyert, hogy a felperes bírságát nem lehetett pontosan ugyanúgy kiszámítani, mint a 2007. évi határozat európai címzettjeinek bírságát, mivel a GIS-eket illetően a felperesnek 2003-ban nem volt saját forgalma. Az, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban kiszabott bírságokat kizárólag a felperessel és a Toshibával szemben szabta ki, figyelembe véve a TM T&D 2005-ben történő megszűnését, nem járhat azzal a következménnyel, hogy a Bizottság köteles legyen mesterségesen kettéválasztani a TM T&D forgalmát, figyelmen kívül hagyva azt, hogy a referenciaév során a TM T&D a részvényeseitől elkülönült gazdasági szereplőként működött a piacon. Az ilyen megközelítés ugyanis ténylegesen azt jelentené, hogy a Bizottság eltérne az általa kinyilvánított azon szándéktól, hogy a bírságok meghatározása során az említett évben elért forgalomból induljon ki.

120 A fenti 104. pontban felidézett harmadik érvcsoport keretében a felperes vitatja, hogy az általa javasolt módszer alkalmazása azzal a következménnyel járna, hogy „2001-re virtuális forgalmat vesznek alapul”. A felperes ezzel összefüggésben előadja, hogy az a forgalomrész, amelyet az általa javasolt módszer szerint rendeltek volna hozzá, mindig a TM T&D 2003. évi forgalomrészét képviselné, amely idegen a felperes 2001. évi forgalmától.

121 E tekintetben el kell ismerni, hogy a megtámadott határozat (66) preambulumbekezdése azon ötödik mondatának értelme, amely szerint a felperesek által javasolt módszer „nem megfelelő, amennyiben azzal járna, hogy a [felperes] és a Toshiba 2001. évi virtuális forgalmát kellene összehasonlítani a többi vállalkozás 2003. évi forgalmával”, nem egészen világos, többek között azért, mert a Bizottság nem határozta meg a „2001. évi virtuális forgalom” fogalmát.

122 Ezzel együtt a megtámadott határozat (66) preambulumbekezdésének harmadik és negyedik mondatában a Bizottság kifejtette, hogy a felperes által javasolt módszer nem tenné lehetővé annak kifejezésre juttatását, hogy a TM T&D mint olyan jogalany, amely 2003-ban részt vett a jogsértésben, azon belül milyen súlyt képviselt. Így ugyanezen (66) preambulumbekezdés ötödik mondata az azt közvetlenül megelőző mondatokkal összefüggésben értelmezve kifejezi, hogy a Bizottság megítélése szerint a felperes által javasolt módszer azzal a következménnyel járna, hogy a TM T&D részvényesei virtuális forgalmának meghatározása érdekében mesterségesen kettéválasztja a TM T&D forgalmát, annak ellenére, hogy a TM T&D a részvényeseitől elkülönült jogalany. Márpedig, mint az kitűnik a fenti 111–113. és 119. pontból, a Bizottság e megállapítása megalapozott.

123 A fentiek összességére tekintettel a nyolcadik jogalapot el kell utasítani.

A TM T&D kiindulási összegének a felperes és a Toshiba között felosztandó arányainak meghatározása során az egyenlő bánásmód elve és az arányosság elve megsértésére alapított hatodik jogalapról

124 A hatodik jogalapban a felperes azt állítja, hogy a bírság összegének kiszámítása során a Bizottság a megtámadott határozat (62) preambulumbekezdésében a TM T&D kiindulási összegét helytelenül osztotta fel közte és a Toshiba között. A Bizottság azon döntése ugyanis, hogy a TM T&D kiindulási összegét a felperes és a Toshiba által a TM T&D létrehozatalát megelőző évben, vagyis 2001-ben teljesített GIS-eladások aránya szerint osztja fel, azzal a következménnyel jár, hogy túlbecsüli a TM T&D kiindulási összegének a felperessel szemben betudható részét.

125 A felperes ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a bírság összegének kiszámítása keretében nem lehet releváns az ő azon döntése, hogy a GIS-ek területén gyakorolt tevékenységeit a TM T&D közvetítésével gyakorolja. Márpedig, mivel a TM T&D olyan teljes jogú közös vállalkozás volt, amelynek jogai, kötelezettségei, döntéshozatali hatáskörei és nyereségei egyenlő részben oszlottak meg a két részvényes között, a felperes úgy véli, hogy a Bizottságnak a TM T&D kiindulási összegének 50%-át kellett volna a felpereshez rendelnie.

126 A felperes hozzáteszi, hogy a TM T&D kiindulási összege felosztásának igazolásaképpen a Bizottság által hivatkozott célt az európai gyártók vonatkozásában nem követték. Ez utóbbiak kiindulási összegeit ugyanis egyszerűen a jogsértés utolsó teljes évében, vagyis 2003-ban elért forgalmaikra tekintettel határozták meg, anélkül, hogy a Bizottság megpróbálta volna kideríteni, hogy e forgalmak reprezentatívak-e. Különösen, a Schneider esetében a Bizottság a kiindulási összeget a VA Tech kiindulási összegének 40%-ában határozta meg, mivel ez a mérték felelt meg a VAS-ban fennálló részesedése mértékének, anélkül, hogy megállapította volna, hogy a VAS létrehozatalának időpontjában a Schneider eladásai pontosan milyen arányt képviseltek a VA Tech eladásaihoz képest.

127 E körülmények között a felperes úgy véli, hogy a Bizottság vele szemben indokolatlanul egyenlőtlen bánásmódot alkalmazott.

128 A felperes végül azt állítja, hogy a Bizottságnak a TM T&D kiindulási összegét a részvényesei TM T&D-ben fennálló részesedéseinek megfelelően kellett volna felosztania közöttük, annak elkerülése érdekében, hogy a különböző gyártók 2003-ban fennálló helyzeteinek összehasonlítása keretében a 2001. évig vissza kelljen menni, mint azt a Bizottságnak a megtámadott határozat (66) preambulumbekezdésében kifejtett érve is sejteti.

129 A Bizottság vitatja a felperes érveinek megalapozottságát. Egyrészt azt állítja, hogy a TM T&D kiindulási összegének felosztása során általa követett cél relevanciáját a Törvényszék elismerte a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítéletben (fenti 8. pont, EU:T:2011:345). Másrészt a Schneider esete több szempontból különbözik a jelen esettől.

130 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (62) és (67) preambulumbekezdésében úgy döntött, hogy a TM T&D hipotetikus kiindulási összegét a 2001-ben teljesített GIS-eladásaik arányában osztja fel a felperes és a Toshiba között, annak kifejezésre juttatása érdekében, hogy a felperes és a Toshiba egyenlőtlen képességgel rendelkezett arra, hogy a TM T&D létrehozatalát megelőző időszakban közreműködjék a jogsértésben. Mivel a GIS-eket illetően a felperes piaci részesedése lényegesen nagyobb volt a Toshiba piaci részesedésénél, a Bizottság a megtámadott határozat (63) preambulumbekezdésében a TM T&D kiindulási összegének közel kétharmadát rendelte hozzá, míg a Toshibához ezen összegnek csupán egyharmadát rendelte.

131 E tekintetben először is nem vitatott, hogy a felperes és a Toshiba 50–50%-kal rendelkezett a TM T&D tőkéjében. E körülmény azonban nem változtat azon, hogy a GIS-ek területén gyakorolt, a TM T&D létrehozatala során általuk a TM T&D-re ruházott tevékenységek, valamint az e tevékenységeknek megfelelő piaci részesedések a felperes, illetőleg a Toshiba által a GIS-ek piacán a releváns időpontban elfoglalt versenyhelyzetek folytán egyenlőtlenek voltak.

132 E körülmények között a felperes tévesen hivatkozik a TM T&D tőkéjében őt magát és a Toshibát megillető részesedések mértékére – amelyeket a GIS-ek piacától idegen körülmények is indokolhattak vagy befolyásolhattak – annak érdekében, hogy mellőzzék az e piacon fennálló valós helyzet figyelembevételét, ahogyan azt a 2001-re, vagyis a TM T&D létrehozatalát megelőző utolsó teljes évre vonatkozó forgalom tanúsít.

133 Másodszor, az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított kifogást illetően emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 108. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy amikor a Bizottság a versenyjog alapján bírságok kiszabásáról határoz, az említett elv megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és a különböző helyzeteket ne kezeljék azonos módon, hacsak ez a bánásmód objektíve nem igazolt.

134 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a felperessel szemben kiszabott bírságot a Bizottság olyan módszerek alapján számította ki, amelyek eltértek az európai gyártók bírságai összegének számítása során alkalmazott módszerektől. Ezzel együtt meg kell állapítani, hogy a felperes mind általában az említett gyártókhoz képest, mind pedig konkrétan a Schneiderhez képest eltérő helyzetben volt.

135 Egyrészt ugyanis a GIS-ek területén korábban a felperes és a Toshiba által gyakorolt tevékenységeket a referenciaév során a közös vállalkozásuk, a TM T&D útján gyakorolták. E körülmény megkülönbözteti a felperes esetét az európai vállalkozások esetétől, kivéve a Schneidert és a VA Techet, amelyek a GIS-ek területén gyakorolt tevékenységeiket a VAS-ban egyesítették.

136 Másrészt, a felperes tévesen állítja, hogy a Bizottság a VAS két részvényese, a Schneider és a VA Tech bírságainak meghatározása során nem szándékozott kifejezésre juttatni az egymáshoz viszonyított versenyhelyzetüket. Mint az ugyanis a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) 275. pontjában megállapítást nyert, a Bizottság ugyanezt a célt követte a 2007. évi határozat (489) preambulumbekezdésében, amelyben kifejezetten utalt a VAS létrehozatalának időpontjában „a Schneider által az eladásokat illetően a közös vállalkozásban való közreműködésre”. A Bizottság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy e közreműködést megfelelően tükrözte a Schneidert a VAS tőkéjében megillető részesedés mértéke.

137 Márpedig a jelen ügyben a Bizottságnak olyan kifejezett és világos, vagyis a felperes és a Toshiba 2001-es forgalmára vonatkozó adatok álltak rendelkezésére, amelyek azt sugallták, hogy a TM T&D tőkéjében fennálló részesedéseik mértéke nem reprezentatív abból a szempontból, hogy a jogsértési időszak legnagyobb részében milyen volt az egyéni piaci helyzetük. E tekintetben a felperes még csak nem is állítja, hogy a Schneidernek a VAS-on belüli helyzetét illetően ilyen adatok álltak volna fenn.

138 E körülmények között nem minősül az egyenlő bánásmód elve megsértésének a Bizottság azon döntése, hogy a TM T&D kiindulási összege felosztásának kritériumaként mellőzi a felperest és a Toshibát a TM T&D tőkéjében megillető részesedések mértékeit, és azok helyett a felperes és a Toshiba által 2001-ben teljesített GIS-eladásokat veszi figyelembe.

139 Amennyiben a felperes ezzel összefüggésben még azt állítja, hogy a Bizottság nem indokolta meg a vele szemben alkalmazott egyenlőtlen bánásmódot, utalni kell a fenti 80–82. pontra.

140 Harmadszor, ami a felperes által előadott, a fenti 128. pontban ismertetett érvet illeti, kétségkívül igaz, hogy a felperes és a Toshiba által 2001-ben teljesített GIS eladások felosztási kritériumként történő figyelembevétele arra irányul, hogy olyan elemet vonjanak be a számításba, amely a referenciaéven, vagyis 2003-on kívüli évre utal.

141 Ugyanakkor először is nem vitatott, hogy a Bizottság által követett számítási módszert alátámasztó alapvető adat a TM T&D által a referenciaévben elért forgalom, ami azzal jár, hogy az említett módszer objektív összehasonlítást tesz lehetővé azon egyéb vállalkozásokkal, amelyek részt vettek a kartellben. E körülmény egyébként kifejezetten megjelenik a megtámadott határozat (66) preambulumbekezdésében.

142 Továbbá, mint az a fenti 131. és 132. pontból kitűnik, a felperes és a Toshiba által 2001-ben teljesített GIS-eladások figyelembevétele lehetővé teszi a jogsértési időszak legnagyobb részében a GIS-ek piacán általuk elfoglalt azon valós helyzetek kifejezésre juttatását, amelyeket a TM T&D tőkéjében fennálló részesedésük mértéke nem tükrözött hűen.

143 Végül a felperes és a Toshiba által 2001-ben teljesített GIS-eladásoknak a TM T&D kiindulási összege felosztásának kritériumaként történő figyelembevételét a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) 276. pontja kifejezetten elfogadta olyan módszerként, amely lehetővé teszi, hogy az egyenlő bánásmód elvét – amely megköveteli, hogy a jogsértés valamennyi résztvevője tekintetében ugyanazt a referenciaévet vegyék figyelembe – összeegyeztessék a Bizottság azon szándékával, hogy kifejezésre juttassa a felperesnek és a Toshibának a TM T&D létrehozatalakor fennálló egyenlőtlen versenyhelyzetét.

144 Az eddigiekre tekintettel a hatodik jogalapot el kell utasítani.

Az arányosság elvének azáltal történő megsértésére alapított harmadik jogalapról, hogy a Bizottság a felperes bírságának összegét ugyanúgy számította ki, mint az európai gyártók bírságainak összegét

145 Harmadik jogalapjában a felperes azt állítja, hogy a Bizottság megsértette az arányosság elvét, mivel az ő bírságának összegét ugyanúgy számította ki, mint az európai gyártók bírságainak összegét. A felperes pontosítja, hogy részt vett a GQ-megállapodásban, továbbá vitatja, hogy részt vett volna a közös megállapodásban, valamint azt állítja, hogy nem vett részt az EQ-megállapodásban, amelynek létezéséről nem tudott. E körülmények között, még ha feltételezzük is, hogy a felperes felelősségre vonható a közös megállapodásért, a méltányosság és az arányosság elvével ellentétes a Bizottság által alkalmazott azon megközelítés, amely abból áll, hogy a felperest ugyanúgy szankcionálja, mint az európai gyártókat, miközben az utóbbiak a közös megállapodáson és a GQ-megállapodáson kívül az EQ-megállapodásban is részt vettek. Mint az ugyanis az ítélkezési gyakorlatból is következik, a két nagyon súlyos jogsértésben való részvételt súlyosabban kell szankcionálni, mint az egyetlen súlyos jogsértésben való részvételt.

146 A felperes hozzáteszi, hogy ezzel összefüggésben a Bizottság a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345) elleni fellebbezésre benyújtott ellenkérelmében elismerte, hogy az ABB súlyosabbá tette a jogsértést annak elismerésével, hogy az az európai gyártókon kívül magában foglalta a japán gyártókat is.

147 Hasonlóképp, azok a jogsértések, amelyekben a felperes részt vett, a felperes szerint eltérő súlyossági fokot képviseltek. Amíg ugyanis az EQ-megállapodás azzal a hatással járt, hogy tényleges versenytársak között szüntette meg a versenyt az európai piacon, ezáltal pedig lényegesen kihatott az európai piacra, addig a GQ-megállapodás és az állítólagos közös megállapodás – még ha azt bizonyítottnak is feltételezzük – legfeljebb a potenciális versenytársakat tudta volna kiiktatni. A valóságban viszont a

GQ-megállapodás és az állítólagos közös megállapodás nem járt semmilyen hatással az EGT-ben, mivel a japán gyártók – különösen pedig a felperes – az objektív jellegű gazdasági és műszaki korlátozások folytán e területen nem voltak hiteles versenytársak.

148 A Bizottság vitatja a felperes érveinek megalapozottságát. Előadja különösen, hogy a 2007. évi határozatban megállapított jogsértés egységes és folyamatos jogsértés volt, továbbá hogy a japán vállalkozások – köztük a felperes – e jogsértésben való részvétele nem volt kevésbé súlyos, mint az európai vállalkozások részvétele.

149 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a felperes azon kijelentése, amely szerint vitatja a közös megállapodásban való részvételét, túlterjeszkedik a jelen jogvita tárgyán. A felperes közös megállapodásban való részvételét ugyanis megállapította a 2007. évi határozat, amely e tekintetben a Siemens kontra Bizottság ítélet (fenti 25. pont, EU:C:2013:866) kihirdetését követően jogerőssé vált. Ezzel szemben a megtámadott határozat nem a felperes jogsértésben való részvételének megállapítását érinti, hanem kizárólag azt a bírságot, amelyet ennek következtében vele szemben ki kell szabni.

150 Ami a többi kifogást illeti, az ítélkezési gyakorlat értelmében, amennyiben a jogsértést több vállalkozás követte el, meg kell vizsgálni az egyes vállalkozások jogsértésben való részvételének viszonylagos súlyát (lásd: 1999. július 8-i Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet, C-49/92 P, EBHT, EU:C:1999:356, 150. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Így azon tényt, miszerint valamely vállalkozás nem vett részt a kartell valamennyi összetevő elemében, illetve hogy csekély szerepet játszott azokban, amelyekben részt vett, figyelembe kell venni a jogsértés súlyának mérlegelése és a bírság összegének meghatározása során (a fent hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet, EU:C:1999:356, 90. pont).

151 A jelen ügyben először is a fenti 2–4. pont már felidézte, hogy a 2007. évi határozatban a Bizottság a közös megállapodást, a GQ-megállapodást és az EQ-megállapodást felölelő egységes és folyamatos jogsértés fennállását állapította meg. Így a felperes tévesen sugallja, hogy az európai vállalkozások két jogsértésben vettek részt, míg ő maga csak egyetlen jogsértésben vett részt.

152 Másodszor, a felperes állításával ellentétben a jogsértésben való közreműködése nem csekélyebb azáltal, hogy nem vett részt az EGT-ben található GIS-projekteknek az EQ-megállapodásban szabályozott felosztásában.

153 E tekintetben kétségkívül igaz, hogy a japán gyártóknak és az európai gyártóknak a 2007. évi határozatban megállapított és az EGT-t érintő megállapodásokban és összehangolt magatartásokban való részvétele nem volt azonos jellegű. A japán vállalkozások – köztük a felperes – a közös megállapodás keretében ugyanis arra vállaltak kötelezettséget, hogy nem lépnek be az EGT piacára, és így részvételük a cselekvéstől való tartózkodásban nyilvánult meg. Az európai vállalkozások viszont ugyanezen piacon összejátszásra irányuló tevőleges magatartás révén osztották fel egymás között a különböző GIS-projekteket (lásd ebben az értelemben: 2011. július 12-i Toshiba kontra Bizottság ítélet, T-113/07, EBHT, EU:T:2011:343, 260. pont).

154 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a japán vállalkozások – köztük a felperes – részéről a cselekvéstől való tartózkodás előfeltételét képezte annak, hogy az EGT-ben található GIS-projektek európai gyártók közötti felosztására az e célból megállapított szabályok alapján kerülhessen sor (Toshiba kontra Bizottság ítélet, fenti 153. pont, EU:T:2011:343, 261. pont). Így a közös megállapodás értelmében őket terhelő kötelezettségvállalások tiszteletben tartásával a japán vállalkozások szükségképpen közreműködtek abban, hogy a jogsértés egészében véve működhessen.

155 Ezenkívül a Toshiba kontra Bizottság ítélet (fenti 153. pont, EU:T:2011:343) 220. és 226. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a japán vállalkozások közös megállapodásban való részvétele – amely magában foglalta a bejelentési és beszámítási mechanizmusokat – azzal járt, hogy tudtak arról, hogy a EGT-ben a GIS-ekkel kapcsolatos projekteket az európai gyártóknak tartották fenn,

továbbá hogy észszerűen előreláthatták, hogy e projekteket összejátszásra irányuló mechanizmus keretében ítélik oda. Így, függetlenül attól a kérdéstől, hogy a japán gyártók tudtak-e magáról az EQ-megállapodásról, mindenképp tudatában voltak az megállapodásban szabályozott jogsértő magatartásnak.

156 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a felperes jogsértésben való közreműködése összehasonlítható az európai vállalkozások közreműködésével.

157 Harmadszor, nem lehet helyt adni a felperes arra vonatkozó érvének sem, hogy az ABB súlyosabbá tette a jogsértést annak elismerésével, hogy az magában foglalta a japán gyártókat is. Kétségkívül igaz ugyanis, hogy minél több résztvevője van a jogsértésnek, az annál súlyosabb. Ugyanakkor e körülmény alapján nem lehet érvényes következtetéseket levonni azzal kapcsolatban, hogy a kérdéses jogsértés ugyanezen résztvevőin belüli különböző csoportok részvételének milyen az egymáshoz viszonyított közreműködése.

158 Negyedszer, az érintett különböző versenyellenes magatartások súlyának összehasonlítását illetően egyrészt, a felperes mesterségesen szét akarja választani a 2007. évi határozatban megállapított egységes jogsértés különböző alkotóelemeit.

159 Másrészt a felperes érve azon ténybeli előfeltevésen alapul, amely szerint az EGT-n belül ő nem volt hiteles versenytárs. Márpedig, mint az kitűnik az alábbi 161–182. pontból, ezt az előfeltevést a felperes nem támasztotta alá a jogilag megkövetelt módon, ami azzal jár, hogy a jelen jogalap keretében azt nem lehet figyelembe venni.

160 A fentiek összességére tekintettel a harmadik jogalapot el kell utasítani.

Az arra alapított negyedik jogalapról, hogy a Bizottság tévedett, amikor a felperes által tanúsított magatartás hatásának meghatározása és a felperes bírsága összegének számítása során nem vett figyelembe műszaki és gazdasági bizonyítékokat

161 A negyedik jogalapban a felperes azt állítja, hogy a Bizottság tévedett, amikor a felperes által tanúsított magatartás hatásának meghatározása és a felperes bírsága összegének számítása során nem vett figyelembe műszaki és gazdasági bizonyítékokat. A felperes pontosítja, hogy miután megkapta a 2006. évi kifogásközlést, független szakértőket bízott meg azzal, hogy készítsenek egy műszaki jelentést és egy gazdasági jelentést, amelyek minden észszerű kétséget kizárva alátámasztják, hogy egy Európán kívüli szállítónak – bizonyos korlátozott és különleges eladások kivételével – gazdasági és műszaki akadályok folytán semmi esélye nem volt arra, hogy 1988 és 2004 között belépjen a GIS-ek európai piacára (a továbbiakban: külső jelentések).

162 A Bizottság viszont az állítólagos jogsértések európai piacra gyakorolt hatásainak elemzése során nem vette figyelembe a külső jelentéseket, és nem szolgált konkrét érvekkel azok elutasítására. A Bizottság ugyanis arra szorítkozott, hogy e jelentéseket általános jelleggel megfogalmazott vázlatos tanulmányoknak minősítse, annak ellenére, hogy azok olyan hihető magyarázattal szolgáltak a felperes európai eladásainak hiányára, amely a vállalkozást az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése alapján terhelő felelősséget illetően is releváns.

163 Így a felperes szerint a Bizottság tévedett, amikor abból a feltételezésből indult ki, hogy a felperes értékesíthetett volna GIS-eket Európában, a külső jelentések azon egyértelmű megállapításai ellenére, amelyek szerint a felperes ugyanezen GIS-eket a jogsértési időszak nagy részében nem tudta közvetlenül az európai ügyfeleknek értékesíteni. A Bizottság ezáltal megsértette azt a kötelezettségét, hogy a bírság összegének meghatározása során megvizsgálja az esetleges versenyellenes magatartás gazdasági hatását, így pedig a felperessel szemben aránytalan bírságot szabott ki.

164 A Bizottság vitatja a felperes érveinek megalapozottságát, különösen pedig a külső jelentések relevanciáját és bizonyító erejét.

165 E tekintetben a bírságkiszabási iránymutatás 1)A. pontjából kitűnik, hogy a bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni, hogy a jogsértők milyen tényleges gazdasági lehetőségekkel rendelkeznek ahhoz, hogy más piaci szereplőknek, különösen a fogyasztóknak kárt okozzanak.

166 A felperes az érvelése keretében elvileg azt állítja, hogy a jogsértésben való részvétele az EGT-ben nem okozhatott kárt a versenynek, ellentétben azzal, amit a Bizottság a 2007. évi határozat (314)–(318) preambulumbekezdésében megállapított, amelyeket a jelen ügyben figyelembe lehet venni, mivel azokat nem érinti a Mitsubishi Electric kontra Bizottság ítélet (fenti 8. pont, EU:T:2011:345).

167 E tekintetben először is, mint azt a Bizottság a 2007. évi határozat (317) preambulumbekezdésében megállapította, a közös megállapodás, és különösen a bejelentési és beszámítási mechanizmus fennállása magában foglalja, hogy a japán gyártókat az európai gyártók hiteles potenciális versenytársnak tekintették, a belépés bizonyos objektív akadályai ellenére, amelyek létét egyébként nem vitatja a Bizottság sem. Ha nem ez lett volna a helyzet, nem került volna sor a közös megállapodás megkötésére, és azt az európai gyártók nem tartották volna tiszteletben, mivel számukra az megállapodás az EGT-n kívüli GIS-projektek egy részének elvesztésével járt volna. Amennyiben az európai gyártók különösen jó helyzetben voltak – kiváltságos európai helyzetükből adódóan – az EGT-n belüli helyzet értékeléséhez, azon tény, hogy elfogadták a közös megállapodást, komolyan kétségbe vonja a felperesek által védett álláspont elfogadhatóságát (lásd analógia útján: 2011. július 12-i Hitachi és társai kontra Bizottság ítélet, T-112/07, EBHT, EU:T:2011:342, 319. pont).

168 Másodszor meg kell jegyezni, hogy a felperes által benyújtott külső jelentéseket utólag készítették, a 2007. évi határozat elfogadásához vezető eljárás keretében a felperes védelmének különleges igényeire. Mint azt a 2007. évi határozat (318) preambulumbekezdésében a Bizottság is állítja, e jelentések megfogalmazása általános jellegű, és nem fejtik ki, hogy az EGT piacára való belépés megvalósíthatóságát vagy kereskedelmi célszerűségét a felperes megvitatta-e.

169 Ezenkívül a gazdasági jelentést illetően meg kell jegyezni, hogy az előadott érvek némelyike az európai nemzeti piacok között fennálló különbségeken, vagy akár azon alapul, hogy a szállító mennyiben részesíti előnyben a már kiépített berendezéseket. Márpedig legalábbis az anyaországokon kívüli egyéb országokat illetően a nemzeti piacok közötti különbségek az európai gyártókat is érintették, ami azt jelenti, hogy a japán gyártók ebből a szempontból nem voltak eleve hátrányos helyzetben. Hasonlóképp, a valamely szállítóval korábban fennálló megfelelő kapcsolat általában hátrányosan hat az összes többi szállítóra, függetlenül attól, hogy azok európaiak vagy japánok (lásd analógia útján: Hitachi és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 167. pont, EU:T:2011:342, 323. pont).

170 Másfelől a gazdasági jelentésben kifejtett bizonyos érvek nem meggyőzőek.

171 Így az említett jelentés 3. pontjában tárgyalt intézményi korlátokat illetően maguk a szerzők is elismerik, hogy e korlátok jelentősége az 1996. évtől kezdve csökkent.

172 Ami relatív gyártási költségekre vonatkozó, a gazdasági jelentés 4.1. pontjában szereplő elemzést illeti, a szerzők a munkaerőköltségeket illetően az 1980 és 2003 közötti időszakra vonatkozó „átlagos különbségből” indulnak ki. E túl általános megközelítés olyan évekre vonatkozó adatokat foglal bele a számításba, amelyek nem relevánsak, még jelentősebb módon pedig elfedi azt a tényt, hogy a különbség bizonyos időszakokban – különösen 1996 és 2003 között – lényegesen kevésbé volt jelentős, mint az kitűnik a gazdasági jelentés 15. oldalán szereplő 4. ábrából. Hasonlóképp, az acél költségeit illetően a gazdasági jelentés 16. oldalán szereplő 4. táblázatban feltüntetett azon adatok, amelyek szerint a japán ár 1997 és 2004 között 3%-kal alacsonyabb volt, ellentmondanak a szerzők által ugyanezen az oldalon tett azon megállapításnak, amely szerint „az acélt illetően Japán nem

minősül előnynek vagy hátránynak”. Következésképpen a relatív gyártási költségek tekintetében a gazdasági jelentés 5. táblázatában jelzett 22%-os különbség – különösen a jogsértési időszak második felét illetően – nem megbízható.

173 Ami a műszaki jelentést illeti, annak szerzője korábban két projekten is a felperessel dolgozott, ami bizonyos mértékben kétségbe vonja a függetlenségét. Hasonlóképp, úgy tűnik, hogy a szóban forgó szakértő kizárólag az egyesült királyságbeli piacot illetően rendelkezett közvetlenül részletes ismeretekkel, az EGT egyéb országaival kapcsolatos következtetései pedig az ágazatban tevékenykedő más személyektől származó felvilágosításokon alapulnak, mint az kitűnik a műszaki jelentés 1., 20., 22. és 31. pontjából. Ezenkívül néhány ilyen következtetés, amely a műszaki jelentés 4., 5., 31. és 32. pontjában szerepel, nem a műszaki területre vonatkozik, illetve azokat kevésbé kategorikusan, sőt nagyon óvatosan fogalmazták meg.

174 Ugyanakkor a műszaki jelentés említést tesz két olyan műszaki nehézségről, amelyek eleve jelentősek, vagyis egyrészt a felperes GIS-választékának az európai ügyfelek által keresett paraméterekkel való, a műszaki jelentés 29. és 30. pontjában hivatkozott összeegyeztethetetlenségéről, másrészt pedig a műszaki jelentés 28. pontjában hivatkozott azon követelményről, hogy az európai ügyfelek által általánosan elismert, független laboratóriumban további teszteket folytassanak le. Ugyanakkor a műszaki jelentés szerzője a jelentés 30. pontjában maga is elismeri, hogy a felperes kialakíthatott volna termékeket az európai piacra. Ezzel kapcsolatban az egyetlen kritikája az ilyen művelet költségeire vonatkozik, amely viszont a műszaki jelentés összefüggésein, következésképpen pedig a szerzőjének szakterületén túlmutató megfontolás.

175 Ezenkívül a Hitachi és társai kontra Bizottság ítéletben (fenti 167. pont, EU:T:2011:342) a Törvényszék e tekintetben már megállapította, hogy egy japán gyártónak, amely be kíván lépni az EGT piacára, az érintett terméket a – Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság által meghatározott szabályokból következő – hatályos normákhoz kell igazítania, el kell végeznie bizonyos számú megfelelőségi ellenőrzést, és be kell szereznie a kapcsolódó igazolásokat. Ugyanakkor a felperes nem vitatja, hogy a japán termelők korábban meg tudtak felelni e formai előírásoknak, amikor az EGT-ben szórványosan GIS-eket értékesítettek, valamint jelentősebb számú eladást bonyolítottak egyéb olyan területeken, ahol szintén a Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság által meghatározott szabványokat alkalmazzák (lásd analógia útján: Hitachi és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 167. pont, EU:T:2011:342, 321. pont).

176 A műszaki jelentés utal a Nyugat-Európa bizonyos országaiban alkalmazott további műszaki követelményekre és felhasználásokra is. Legalábbis az anyaországokon kívüli országok tekintetében az ilyen követelmények valamennyi potenciális szállítóra, európaira és japánra egyaránt vonatkoznak (lásd analógia útján: Hitachi és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 167. pont, EU:T:2011:342, 322. pont).

177 Ugyanez vonatkozik a nemzeti gyártóknak a műszaki jelentés 26. és 29. pontjában hivatkozott állítólagos előnyben részesítésére is, mivel a megtámadott határozatból kitűnik, hogy pont az EGT anyaországokon kívüli országai voltak azok, ahol nem volt hiteles nemzeti szállító. A fenti 169. pontban kifejtett indokok alapján ez az okfejtés annál inkább irányadó a már beépített berendezés szállítójának a műszaki jelentés 26., 28. és 31. pontjában említett állítólagos előnyben részesítésére.

178 Másfelől a műszaki jelentésből kitűnik, hogy az abban ismertetett belépési akadályok a 90-es évek második felétől fokozatosan csökkentek.

179 A két jelentés vizsgálatának befejezéseképpen meg kell állapítani, hogy a bizonyító erejüket a piacon fennálló valós helyzet is kétségbe vonja. Mint azt ugyanis a fenti 175. pont felidézte, és mint az a 2007. évi határozat (316) preambulumbekezdéséből is kitűnik, a japán gyártók – köztük a felperes – képesek voltak arra, hogy a jogsértési időszak során az EGT-ben szórványos GIS-eladásokat bonyolítsanak, hasonlóképp arra, hogy Európa többi részén és a földközi-tengeri térségben gyakrabban értékesítsenek. Következésképpen a japán gyártók a releváns időszakban képesek voltak leküzdeni a felperes által a jelen ügyben hivatkozottakhoz hasonló akadályokat.

180 Harmadszor, meg kell jegyezni, hogy a közös megállapodás hosszan tartó fennállása, és ennélfogva a japán gyártóknak az EGT piacától való távolmaradása alkalmas volt arra, hogy mesterségesen megerősítsen néhány, a felperes által említett belépési akadályt, különösen a japán szállítók európai ügyfelek általi elfogadásához kapcsolódókat. Viszont nem fogadható el, hogy a felperes azon jogsértés működésének következményeire hivatkozzon, amelyben részt vett, a vele szemben ugyanezen jogsértés miatt kiszabott bírság csökkentésének érdekében (lásd analógia útján: Hitachi és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 167. pont, EU:T:2011:342, 327. pont).

181 Az eddigiek összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a felperes nem támasztotta alá a jogilag megkövetelt módon azt az állítását, amely szerint a jogsértésben való részvétele nem okozhatott kárt az EGT-beli versenynek. E körülmények között a Bizottsággal szemben nem kifogásolható, hogy a felperes bírsága összegének kiszámítása során nem vette figyelembe az említett állítást.

182 Következésképpen a negyedik jogalapot el kell utasítani.

Az elrettentési együttható kiszámítását illetően az indokolási kötelezettség, az egyenlő bánásmód elve és az arányosság elve megsértésére alapított második jogalapról

183 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság a vele szemben alkalmazott elrettentési együttható kiszámítása során megsértette az indokolási kötelezettséget, az egyenlő bánásmód elvét és az arányosság elvét.

184 E tekintetben emlékeztet arra, hogy a kartell résztvevőinek az elrettentési együtthatók meghatározása érdekében történő kategóriákba sorolásához alapul vett értékhatárokat koherens és objektív módon kell meghatározni. Úgy véli, hogy nem kellett volna őt egyedüliként, 1,5-ös elrettentési együtthatóval a harmadik kategóriába sorolni, hanem 1,25-ös együtthatóval ugyanabba a kategóriába kellett volna helyezni, mint az ABB-t.

185 Egyrészt ugyanis a felperes és az ABB forgalma közötti különbség összehasonlítható a Siemens és a Hitachi forgalmai közötti különbséggel, amelyeket a Bizottság 2,5-ös együtthatóval mindkét esetben az első kategóriába sorolt.

186 Másrészt az első és a második kategóriába tartozó vállalkozások, valamint a második és a harmadik kategóriába tartozó vállalkozások forgalmai közötti különbségek lényegesen jelentősebbek, mint a felperes és az ABB forgalmai közötti különbségek.

187 Ezzel összefüggésben a felperes szerint a Bizottság az általa alkalmazott megközelítés tekintetében nem adott elő objektív igazolást, megsértve ezáltal az egyenlő bánásmód és az arányosság elvét. Következésképpen a felperes úgy véli, hogy a Törvényszéknek 1,25-ös elrettentési szorzótényezőt kell vele szemben alkalmaznia, hasonlóan a Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélethez (fenti 66. pont, EU:T:2004:118).

188 A Bizottság vitatja a felperes érveinek megalapozottságát.

189 E tekintetben a Siemens kontra Bizottság ítélet (fenti 70. pont, EU:T:2011:68) 320. pontjából kitűnik, hogy a 2007. évi határozatban – amelyre a megtámadott határozat (70) és (71) preambulumbekezdése utal – megállapított elrettentési együtthatók valamennyi érintett vállalkozás forgalmával arányosak, kivéve a Siemenst, amelynek esetén a görbe csökkenő jellegű, amennyiben a Bizottság ugyanazt a szorzót alkalmazta vele szemben, mint a Hitachira nézve, miközben a 2005. évi világszintű forgalma több mint 6 milliárd euróval magasabb volt, mint a Hitachié.

190 A Siemens kontra Bizottság ítélet (fenti 70. pont, EU:T:2011:68) 320. pontja szerint továbbá ez az arányosság megfelel a 2006. április 5-i Degussa kontra Bizottság ítélet (T-279/02, EBHT, EU:T:2006:103) 338. pontjában meghatározott követelményeknek, amely pont szerint a vállalkozásoknak az elrettentési együttható meghatározása érdekében történő kategóriákba sorolásának az egyenlő bánásmód elve értelmében objektíve igazolhatónak kell lennie.

191 Hasonlóképp, a Siemens kontra Bizottság ítélet (fenti 70. pont, EU:T:2011:68) 322. pontjában a Törvényszék hatástalanként figyelmen kívül hagyta a felperes által a jelen ügyben hivatkozott Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet (fenti 66. pont, EU:T:2004:118), mivel ez utóbbit eltérő ténybeli körülmények között hozta.

192 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a felperes elrettentési együtthatóját a Bizottság objektíven indokolt módszer szerint határozta meg, különösen ami azon döntését illeti, hogy a felperest külön kategóriába sorolja ahelyett, hogy ugyanazon kategóriába helyezte volna, mint az ABB-t.

193 Következésképpen az egyenlő bánásmód elvének és az arányosság elvének megsértésére alapított kifogást el kell utasítani.

194 Márpedig, mivel a felperessel szemben nem alkalmaztak egyenlőtlen bánásmódot, a Bizottság az elrettentési együtthatójának meghatározását illetően nem volt köteles különleges indokolással szolgálni.

195 Végeredményben, mint az a fenti 70. pontban már megállapítást nyert, a Siemens kontra Bizottság ítélet (fenti 70. pont, EU:T:2011:68) 310–317. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság a 2007. évi határozat (491) preambulumbekezdésében a jogilag megkövetelt módon kifejtette az annak érdekében figyelembe vett elemeket, hogy a bírságok kiindulási összegeit az elrettentés céljából növelje. Mivel e megállapítás átültethető a felperessel szemben a megtámadott határozatban kiszabott elrettentési együtthatóra, meg kell állapítani, hogy a felperesnek módjában állt a bírságának kiindulási összegét illetően e növelés indokát megismerni és a jogait érvényesíteni, továbbá hogy a Törvényszéknek módjában áll a felülvizsgálatát gyakorolni.

196 Mindenesetre, következésképpen, az indokolási kötelezettség megsértésére alapított kifogást és a második jogalap egészét el kell utasítani.

197 Mivel a Törvényszék az elsődleges kereseti kérelem alátámasztása érdekében felhozott valamennyi jogalapot elutasította, az elsődleges kereseti kérelmet teljes egészében el kell utasítani.

A bírság összegének csökkentése iránti másodlagos kérelemről

198 Másodlagos kérelmében a felperes azt kéri, hogy a Törvényszék a megtámadott határozat 1. cikkét változtassa meg akként, hogy a vele szemben kiszabott bírságot törölje, illetve ennek hiányában csökkentse annak összegét.

199 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a másodlagos kérelmet nem támasztják alá egyéb jogalapok vagy érvek azokon kívül, amelyekre a felperes az elsődleges kérelem alátámasztása érdekében hivatkozott. Ezért az eddigi megfontolásokra tekintettel, valamint a jelen ügyre vonatkozó egyéb olyan körülmények hiányában, amelyek a felperessel szemben kiszabott bírság törlését, illetve ennek elmaradása esetén annak csökkentését eredményezhetnék, nincs helye annak, hogy a Törvényszék a korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása keretében helyt adjon a másodlagos kérelemnek.

200 Következésképpen a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

201 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (első tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék a Mitsubishi Electric Corp.-t kötelezi a költségek viselésére.

Kanninen Pelikánová Buttigieg

Kihirdetve Luxembourgban, a 2016. január 19-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei 1

Az eljárás és a felek kérelmei 4

A jogkérdésről 5

A megtámadott határozat megsemmisítése iránti elsődleges kérelemről 5

Az indokolási kötelezettség, a megfelelő ügyintézés elve és a felperes védelemhez való joga megsértésére alapított első jogalapról 5

– A felperes védelemhez való jogának megsértésével kapcsolatos kifogásokról 6

– A megtámadott határozat indokolásával kapcsolatos kifogásokról 8

A TM T&D kiindulási összegének a felperes és a Toshiba között felosztandó arányainak meghatározását illetően az indokolási kötelezettség és a felperes védelemhez való jogának megsértésére alapított hetedik jogalapról 11

A TM T&D létrehozatalát megelőző időszak vonatkozásában a kiindulási összeg felpereshez történő hozzárendelésének módszerét illetően az indokolási kötelezettség és a felperes védelemhez való jogának megsértésére alapított kilencedik jogalapról 12

A TM T&D létrehozatalát megelőző időszak vonatkozásában a kiindulási összeg felpereshez történő hozzárendelésének módszerét illetően az egyenlő bánásmód elvének és az arányosság elvének megsértésére alapított nyolcadik jogalapról 14

A TM T&D kiindulási összegének a felperes és a Toshiba között felosztandó arányainak meghatározása során az egyenlő bánásmód elve és az arányosság elve megsértésére alapított hatodik jogalapról 17

Az arányosság elvének azáltal történő megsértésére alapított harmadik jogalapról, hogy a Bizottság a felperes bírságának összegét ugyanúgy számította ki, mint az európai gyártók bírságainak összegét 19

Az arra alapított negyedik jogalapról, hogy a Bizottság tévedett, amikor a felperes által tanúsított magatartás hatásának meghatározása és a felperes bírsága összegének számítása során nem vett figyelembe műszaki és gazdasági bizonyítékokat 21

Az elrettentési együttható kiszámítását illetően az indokolási kötelezettség, az egyenlő bánásmód elve és az arányosság elve megsértésére alapított második jogalapról 24

A bírság összegének csökkentése iránti másodlagos kérelemről 25

A költségekről 26